

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Romuald
Nazwisko: Budny
Miejsce urodzenia: Stryjowo
Data urodzenia: 19-01-1934
Imię ojca: Apolinary
Imię matki: Józefa
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Romuald Budny, nauczyciel w Zespole Szkół Zawodowych Nr 2 w Mławie, występuje w materiałach Wydz. III KWMO w Ciechanowie z 1981 roku dotyczących osób, wobec których „na wypadek poważnego zagrożenia” miały być przeprowadzone różnego rodzaju działania represyjne. Wymieniony w datowanym 11.06.1981 „Wykazie osób do przeprowadzenia rozmów ostrzegawczych” jako „przeciwnik obecnych realiów politycznych” i „organizator strajku młodzieży” po „incydencie bydgoskim” czyli pobiciu przez MO członków delegacji NSZZ „Solidarność” w siedzibie Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy 19.03.1981. W materiałach sprawy zachowany także „Plan rozmowy ostrzegawczej w ramach operacji «Klon»” z 10.11.1981. Romuald Budny został scharakteryzowany jako krytyk miejscowych władz administracyjnych i metod działania PZPR, a po utworzeniu „Solidarności” aktywny zwolennik związku, jeden z jego organizatorów w Mławie i przewodniczący Sekcji Oświaty i Wychowania mławskiej „Solidarności”. Odnotowano, że podczas strajków ogłaszanych przez związek organizował akcje poparcia, zachęcał do wywieszania flag i noszenia biało-czerwonych opasek lub kokardek. Przyczynił się także do opracowania „instrukcji strajkowej” dla szkół mławskich, która określała sposób postępowania w razie strajku. SB oceniała, że może „niekorzystnie oddziaływać” na nauczycieli i inicjować ich „wrogie działania”. Celem rozmowy miało być „neutralizujące przeciwdziałanie wrogiej działalności”, a w razie sprzyjających okoliczności pozyskanie do współpracy z SB.</p>	<p>IPN BU 01218/75 (3/D/90), k. 11, 23-24v.</p>	

Romuald Budny, nauczyciel z Mławy, od 28.12.1981 został objęty Kwestionariuszem Ewidencyjnym (KE) krypt. „Rekonwalescent” zarejestrowanym 30.12.1981 przez Wydz. III KWMO w Ciechanowie pod nr. 3065. Poddany inwigilacji jako działacz nauczycielskiej „Solidarności” w Mławie po rozmowie ostrzegawczej przeprowadzonej z nim 13.12.1981 w ramach operacji „Klon”. Podczas rozmowy zadeklarował, że „nie będzie prowadził działalności szkodliwej dla interesów PRL” i podpisał wydrukowane oświadczenie o zaniechaniu tego typu aktywności. Nie zgodził się jednak na propozycje pomocy „w tonowaniu ewentualnych wystąpień przeciwko władzy” i rozmów „bez świadków”. Z tego powodu SB uznała, że „w sprzyjających okolicznościach może ulec negatywnym wpływom i podjąć szkodliwą działalność”. W planie działań operacyjnych z 14.01.1982 stwierdzono zastosowanie wobec Romualda Budnego „intensywnej kontroli operacyjnej” i założono „podjęcie działań zmierzających do skłonienia go do zmiany światopoglądu i postawy wobec obecnej rzeczywistości na pozytywną”. Ostatecznym celem miało być pozyskanie do współpracy, a następnie po zakończeniu stanu wojennego i przywróceniu działalności NSZZ „Solidarność” „przeszkolenie go i zainspirowanie do przejęcia w tym związku roli wiodącej”. Z akt sprawy wynika, że jego postać zwróciła uwagę SB już w 1980 roku. Odnotowano wówczas, że 24.11.1980 na zebraniu ogniska Związku Nauczycielstwa Polskiego w mławskim Zespole Szkół Zawodowych nr 2 był jedną z osób, które najaktywniej opowiadały się za utworzeniem nowych związków zawodowych i przyczyniły się do akcesu niemal wszystkich nauczycieli ze szkoły do NSZZ „Solidarność”, natomiast 15.01.1981 został wybrany na przewodniczącego Sekcji Oświaty i Wychowania przy Międzyzakładowym Komitecie Założycielskim NSZZ „Solidarność” w Mławie. Wedle akt sprawy w marcu 1982 ciechanowskie kuratorium zamierzało zwolnić go z pracy, aby uniemożliwić „prowadzenie działań godzących w podstawy ustrojowe PRL”, ale sprzeciwił się temu dyrektor szkoły. Podczas rozmowy „lojalizacyjnej” 17.02.1982 Romuald Budny nie uległ namowom, aby wstąpić do nowych związków zawodowych. Prowadzenie sprawy przejął 15.07.1983 RUSW w Mławie. SB odnotowała nieobecność Romualda Budnego na pochodach pierwszomajowych w 1984, 1985, 1986, 1987 i 1988 roku, na wyborach do sejmiku PRL w 1985, do rad narodowych w 1988 i w referendum w 1987 roku. Prowadzenie KE zakończono 9.11.1988 po jego przejściu na emeryturę i uznaniu, że nie podejmuje „negatywnej” działalności politycznej. W sprawie wykorzystano agenturę i przeprowadzono 4 rozmowy ostrzegawcze. Materiały złożone 19.12.1988 w archiwum Sekcji „C” Wydz. Zabezpieczenia Operacyjnego WUSW w Ciechanowie pod sygn. 742/II.

IPN BU 0904/579 (742/II), mikrofilm IPN BU 01329/587 (742/2).